

**Okruhy otázek z předmětu Dějiny kultury a civilizace (1789 – 1918) /
Obecné dějiny 19. století – západ i východ**

- 1) Periodizace období 19. století: její smysl a možnosti
- 2) Koncepty západní, střední (středovýchodní), východní (jihovýchodní) Evropy a jejich proměny v 19. a 20. století
- 3) Velká Francouzská revoluce, charakteristika zásadních změn pro Evropu, reakce evropských dvorů a elit
- 4) Napoleonova osobnost, jeho cesta k moci a představy o novém evropském uspořádání, koalice evropských států proti Napoleonovi, napoleonské války a jejich vyústění.
- 5) Rusko a Evropa. Rusko-francouzské vztahy v letech 1796–1812. Napoleonovo tažení do Ruska a jeho význam
- 6) Reformy v Prusku na počátku 19. století, růst Pruska a jeho vliv na evropský vývoj
- 7) Polská otázka 1772-1918. Polsko-litevské soustátí a jeho trojí dělení, Varšavské velkovévodství, Polské království, polská povstání atd.
- 8) Vídeňský řád: vídeňský kongres a Svatá aliance, Čtyř a Pěti aliance, koncept míru pro Evropu
- 9) Velké ideologie 19. století (politický a hospodářský liberalismus, nacionalismus, konzervatismus, socialismus)
- 10) Romantismus, jeho vliv na evropskou politiku i kulturu, jeho představitelé
- 11) Formování moderních národů a nacionalismus 19. století, slovanství a panslavismus
- 12) Klemens Lothar Metternich a další velké osobnosti postnapoleonské Evropy
- 13) Vznik belgického a řeckého státu, narušení „svatoaliančního systému“
- 14) Povstání a revoluce v postnapoleonské Evropě, tajné společnosti v Evropě: karbonáři, děkabristé apod.
- 15) Sociální stratifikace a změny v sociální struktuře evropských společností (změny měst i venkova), základní trendy hospodářského vývoje v Evropě
- 16) Revoluce 1848/1849 v Evropě, její specifika, průběh a výsledky
- 17) Věda, velké objevy a jejich aplikace, představa o vědeckém pokroku
- 18) Náboženství, proměny křesťanských konfesí (sekularizace) a židovství (sionismus)
- 19) Krymská válka a pařížský mír, vliv války na mezinárodní vztahy v Evropě
- 20) Francie doby Napoleona III.; Rusko a tzv. velké reformy cara Alexandra II. Nikolajeviče
- 21) Malo- a velkoněmecké řešení německé otázky, Otto von Bismarck a sjednocení Německa, Kulturkampf
- 22) Risorgimento, římská otázka, sjednocení Itálie, hlavní představitelé (Cavour, Garibaldi, Mazzini)
- 23) Východní otázka a její proměny v průběhu 19. století, postavení osmanské říše a islám v Evropě
- 24) Berlínský kongres a změny jihovýchodní Evropy, velké osobnosti doby (Otto von Bismarck, Benjamin Disraeli aj.)

- 25) Evropská kultura druhé poloviny století, základní směry a jejich představitelé (literatura, výtvarné umění, filozofie, historie)
- 26) Spojenectví evropských mocností: Spolek Tří císařů, Trojspolek a Dohoda
- 27) Kolonializace a kolonie, britský imperiální a koloniální systém a jeho srovnání s jinými systémy, boj za zrušení otroctví, interpretace kolonialismu
- 28) Mírové hnutí 2. poloviny 19. století, mírové konference v Haagu přelomu 19. a 20. století, postoj mocností, mírové iniciativy ve válečných konfliktech (Mezinárodní červený kříž apod.)
- 29) Charakteristika ruské společnosti před revolucí, revoluce 1905–1907, kořeny, průběh, dopady, změny v ruském politickém systému
- 30) První světová válka, příčiny (Balkánské války), průběh a důsledky
- 31) Únorová a Říjnová revoluce v Rusku 1917, V. I. Uljanov – Lenin, L. D. Trockij
- 32) Vývoj USA v 19. století